

רבונו תם	מוצאי שבת	הדלקת נרות	תל אביב
17:48	17:22	16:23	תל אביב
17:53	17:26	16:21	ירושלים
17:45	17:20	16:20	חיפה

שבת שלום ומבורך!

העלוך טעון גניזה

הרה"ג דניאל זר שליט"א
ראש הישיבה והמוסדות

צוחק מי שצוחק אחרון

מדוע עשו כעס על יעקב ומדוע היה חפץ בברכות של יצחק?

כיבוד הורים

המושג 'כיבוד הורים' הוא רק כותרת, למבועי רגש שנפתחים, למסירות מעוררת הערצה, לאהבה שאינה תלויה בדבר. כשאנו רואים יהודים העולים מדי יום לבקר בבית הוריהם המבוגרים, זה נראה מעשה טכני, אך פועמים בתוכו רגש של אהבה, מסירות של בן, הערכה למי שגידלו וחינכו אותו, כמו גם מסירות לקיום מצווה נאצלת.

אם נביט מסביבנו, נראה כיצד כלנו משתדלים ופועלים להרבות כיבוד הורים, להעמיק את חווית הקשר עם הורינו באמצעות כיבודם. אנו מרבים להתקשר ולדרוש בשלומם - מתוך איכפתיות אמיתית ומסירות עמוקה, אנו עוצרים את סדר היום שלנו כשאבא מתקשר ומבקש שנסדר לו משהו, כי אנו יודעים שלכבוד - זו המשימה הראשונה בסדר העדיפויות. אנו גם נשמח לענות לשיחת טלפון מאמא למרות שאנו עסוקים כרגע, מתוך הבנה כי הורינו הם לפני הכל.

אך האמת, שעובדות אלו מחייבות התבוננות ומעוררות את המחשבה - הרי בעצם כלנו עסוקים, טרודים, רצים ומתרוצצים, מלאי מחוייבויות ועמוסי ל"ז. מהיכן יש לנו את הכוחות להתמסר כל כך לכיבוד ההורים?

התשובה לכך טמונה בפרשת השבוע, בה אנו למדים על כיבוד ההורים של יעקב. הוא מדבר לאביו בעדינות, מכבד אותו, שמח להתמסר אליו. כשאמו פונה ומבקשת ממנו להביא את המזון ליצחק אביו, הוא שם בצד את הקשיים - שקולו אינו כעשו, ומתגבר על המכשולים - כשהוא מתלבש בעורות כדי שאביו יחוש כי הוא שעיר. הוא מודע לכך שהוא מסתכן מעשיו אחיו, אבל קיום הוראות אמו והזכות לכבד את אביו - הם נר להגליו, הם גוברים על כל הסיכונים, כדי לכבד הוונם!

ההנאה, השוחד הזה מעוור את עיני החכמים והפקחים. לכן ברגע זה הוא לא רואה בכורה, הוא לא רואה עבודת ה', הוא לא רואה שום דבר, הוא רואה רק אוכל ותאוות! אבל כשהתאוה חלפה, עכשיו הוא רואה מה הוא הפסיד בטפשותו ופזיזותו. איזה מעלות הוא הפסיד, ואז הוא זועק זעקה גדולה ומרה! ואף מערער על כל המכירה ואומר ויעקבני זה פעמיים.

קל לצחוק על עשו, איך עשה מה שעשה בשביל נזיד עדשים. אבל אנחנו יותר טובים? מוכרים את השבת קודש, התפילין, התורה, בשביל נזיד עדשים, בשביל הנאות חולפות! אדם יכול לבטל שיעור תורה בגלל משחק "חשוב", אדם לא יודע כמה חשובה היא כל מילה אחת של לימוד תורה! אין לזה ערך והבנה! הרי גדול תלמוד תורה מהצלת נפשות (מגילה טז) אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמתני" (ירמיה לב, סנהדרין צט) "ותלמוד תורה כנגד כולם" (ריש מסכת פאה) ו"כל המצוות כולן אינן שוות לדבר אחד מן התורה" (ירוש' שם).

אנשים ברחוב צוחקים על בני התורה, אנחנו חיים בעולם הזה, ואתם מפסידים אותו, את תענוגי העולם הזה, שוקדים על תלמודכם... כמו שעשה עשו "ויאכל וישת ויבז..." שבז ליעקב יושב אהלים. אינם יודעים כי בני תורה נהנים מזיו השכינה, עמוסים בעבודה ומתוקה משנת העובד אם מעט ואם הרבה יאכל, אבל בחיי העצה"ז אוהב כסף לא ישבע כסף.

כשחולפים ימי התאוה, ובאו ימים אשר אין בהם חפץ יתקיים בהם הכתוב ונהמת באחריתך ככלות בשרך ושארך ואמרת איך שנאתי מוסר (משלי ה). לאחר מאה ועשרים שנה כשמגיע רגע הברכות, זמן קבלת השכר, יזעק כל אחד כמו עשו זעקה גדולה ומרה, אני רואה שיש גן עדן ויש גהנום, מה עשיתי? חשבת שעושים לבעלי תשובה שטיפת מוח, אני רואה שלי עשו שטיפת מוח, יש שכר ויש עונש, ואז הוא מבין כמה חכם היה החבר שלו שחזר בתשובה, כמה מאושר אותו חבר, וכמה הוא המסכן.

שנזכה להפנים את הדברים, שבת שלום.

מתוך דרשתו השבועית של הרה"ג דניאל זר שליט"א
המתקיימת בכל יום רביעי בשעה 22:00 בישיבת אור דוד

שבוע נקרא בפרשה על יעקב ועשו, עשו איש יודע יציד איש שדה, איש העולם הזה איש התאוה, ולעומתו ברוך יאמר, יעקב איש תם יושב אהלים. אברהם אבינו ע"ה נפטר ויעקב אבינו מכין נזיד עדשים למאכל האבלים. עשו חוזר מן השדה והוא עייף, אומרים חז"ל שבאותו יום עבר כמה עבירות חמורות. עשו בעל התאוה רואה ומריח את התבשיל האדום, אומר הוא ליעקב "הלעיטני נא מן האדום האדום הזה", הוא לא אומר את הנזיד אלא הולך אחר מראה עיניו. יעקב אומר לו אינינו נותן חיים, אתה רוצה את הנזיד?

מכור לי את הבכורה. אומר עשו: "הנה אנכי הולך למות ולמה זה לי בכורה". אין הכוונה שאם לא יאכל באמת ימות, אלא כוונת עשו כמו שכתוב "אכול ושתי כי מחר נמות" (ישעיה כב) טוב שנתענג היום, הרי חיים פעם אחת. הרשעים לא מבינים ברוחניות, רק גשמיות. עשו אוכל ושותה ולאחר מכן "ויקם וילך ויבז עשו את הבכורה". קם הלך וביזה את יעקב, זה בטלן זה לא יודע מה הוא עושה, מה הוא נותן תמורת מה, מה זה הבכורה לעומת אוכל... משהו ממשי, עם צבע וטעם.

אך הנה, לאחר זמן כשיצחק רצה לברך את עשו ויעקב אבינו בא במקומו, ויצחק מברך אותו. כיון ששמע שעשו מכר את הבכורה שמח שעשה כדין וברך את יעקב שהוא הבכור. כששמע עשו את דברי אביו, ויאמר לאביו הכי קרא שמו יעקב ויעקבני זה פעמיים את בכורתי לקח ועתה הנה לקח ברכתי, ברכני גם אני אבי. ויצעק

צעקה גדלה ומרה עד מאד. אדם בגיל ששים ושלוש עומד ובוכה!? ומה הוא אומר? ויאמר עשו בלבו יקרבו ימי אבל אבי ואהרגה את יעקב אחי. קשה, מה רוצה עשו? הרי באמת יעקב צודק, הוא מכר את הבכורה, ובז ליעקב ולבכורה, ומה לו כי ילין על הבכורה? ועוד, כל מה שיצחק רצה לברך את עשו הוא בגלל שהוא הבכור, ועכשיו שאינו בכור נוטל יעקב את הברכה בדיון?

אלא רואים אנו מהי כוחה של תאוה, ברגע שראה את האוכל האדום האדום לא מעניין אותו שום דבר, הוא רוצה ליהנות. כמאמרם ז"ל (אבות ד) "הקנאה התאוה והכבוד מוציאים את האדם מן העולם". אין הכוונה שהוא מת, אלא שבשעה שהוא בעל תאוה בעל קנאה ובעל כבוד, הוא לא נמצא כאן! הוא לא רואה בעיניים, הוא שיכור באותו זמן, הוא רואה רק את

רגע חושבים עמ' 4

פרשת השבוע עמ' 3

פינת ההלכה עמ' 3

סיפור לשבת עמ' 2

סיפור לשבת

הרב אשר קובלסקי

דמעות של אמה

הדמעות של אמה, שלא אמרה כמעט כלום, אבל עצם הבכי שלה, עצם שברון הלב, עצם הכאב והצער שהיתה שרויה בו - אלה חוללו בנפשי טלטלה, זרעו את זרעי מהפכת 'הדף היומי'. כי כשראיתי את אמה בוכה על היום שחולף - זה היה בשבילי יותר ממלף שיעורי מוסר על ימים שחולפים ללא מעש וניצול, וראיתי צורך להעניק לכל יום את המשמעות התורנית שלו, ולהנחיל את הצורך הזה לכל עם ישראל!

לא ייאמן! עד היום, מאות אלפי יהודים לומדים מדי יום את הדף היומי. השיעורים מתרבים בקצב מסחרר, בשעות הערב היכלי התורה מלאים מפה לפה, הכל עוסקים בלימוד אותו דף גמרא מדי יום, כחזונו הגאוני וחלמו הכמעט דמיוני של רבי מאיר שפירא זצ"ל.

וכולם, כן כן, כ-ו-ל-ם, אינם אלא הודות לבכי מסעיר ומטלטל, טהור וך, שבכתה אשה יהודיה אחת בפנית סלון פשוט, אי שם באמצע המאה שעברה. בלי שאמרה מילה, בלי שהטיפה מוסר, בלי שנעצה מבט מוכיח - אבל מה שראו עיני הילד באותו רגע ייחודי, הוא מה שיצר את מהפכת הדף היומי.

הילדים שלנו מסתובבים סביבנו יום יום, כל היום. לעולם לא נוכל לדעת איזו התנהגות שלנו תטלטל את נפשם הצעירה, לנצה לא נוכל לנחש מהו הדבר שיחולל את המהפכה. הם רואים, חכמים, מבינים ומטמיעים בנפשם את המסרים העקיפים, וגם כי זיקינו לא יסורו מהם.

יתכן ששישמו לב לכך שנתאמץ להתפלל במנין גם ביום שזה לא בא לנו בקלות, יתכן שמה שיתפוס אותם זה דווקא שנענה למתקשר בטלפון במילים חמות למרות שהיינו עצבניים רגע קודם, ואולי מה שיישאר חרוט בנפשם הוא ריצתנו לשיעור היומי למרות העייפות המכרעת או החתונה שתתחיל עוד מעט...

כשהילד יגדל, יתכן מאוד שמה שילוה אותו הם הזכרונות מהארת הפנים של אמו בכל עת, מסבלנותה לכל פונה. הגיוני מאוד שיעמוד לנגד עיניו המראה, כיצד אמו היתה מתפללת בכוונה בקצה הסלון, מרוכזת בתוככי הסידור סביר שיזכור כיצד הזדרזה להעניק במאור פנים מוצר מזון למשפחות נזקקות... מה שבטוח, הילדים שלנו רואים ומבינים. כדאי לנו לנהוג בצורה הראויה, לנהל את חיינו באופן איכותי ומיטבי, והתוצאה תהא שילדינו יפנימו זאת לעצמם ולתשומת לבם, וינהגו כך עד זקנה ושיבה!

מה שיכולתם ללמוד היום - כבר לא תוכלו להשלים במועד אחר!

מאיר'קה הקטן ישב על הספסל, והאזין בהתרגשות לדבריה של אמו, המסבירה את הסיבה לבכי על היום הבודד שחולף: 'מחר בעזרת השם הוא יבוא, אך מחר כבר תלמדו את התורה המיועדת למחר והתורה של היום מה היא עליה? התורה של היום הנוכחי - כבר לא תספיקו ללומדה! החושב אתה שאני בוכה כי הוא לא יבוא לעולם? לא, בוודאי אני מאמינה שהוא עוד יבוא, אבל היום הזה שחולף לבלי שוב והתורה שלא נלמדה בו - על אלה אני בוכה ועיני יורדות מים...'

הילד האזין בקשב לדבריה של אמו, אכן, את היום הזה כבר לא ניתן להשיב. באותו רגע חדרה ללבו ההכרה מהי משמעותו של כל יום שחולף, מה משמעות העובדה שאת התורה של היום כבר לא יספיק ללמוד...

למחרת, כצפוי, הגיע המלמד. התנצל מעומק הלב, והחל מיד בלימוד. כל הסיפור כמעט נשכח מלב... כמעט נשכח - - -

חלפו עשרות שנים. מאיר'קה הקטן גדל והלך, ושמו התפרסם ברחבי העולם היהודי כמקים עולה של תורה, הוא הגאון המפורסם רבי מאיר שפירא זצ"ל. הוא יסד את ישיבת 'חכמי לובלין', שהיתה למתוג המצטיין של עולם הישיבות בפולין, בצלו למדו טובי הכשרונות ומצוייני החבורים, בהיכלו נישא קול התורה ברמה, בערוגתו צמח הדור הבא של גדולי התורה... היה זה בכנסיה הגדולה שנערכה בשנת תרפ"ג בפולין. כל גדולי הדור ומצוקי ארץ התקבצו ובאו לימי דיונים בנושאים העומדים על סדר יומה של היהדות באותם שנים. גם רבי מאיר החזן, ומשניתנה לו רשות הדיבור כבש את האולם ואת העולם כולו בחזונו: 'הדף היומי. כל היהודים, בכל רחבי תבל ובכל מקום שהוא, יתחברו ללימוד דף גמרא אחד מדי יום ביומו!' החזן כבש את הלב, עורר כל ניס בכל לב יהודי. לוחות לימוד חולקו, שיעורים הוקמו, חברות נקבעו. מאז ועד היום המנגינה הזו לא יכולה להפסיק - מאות אלפי יהודים בכל רחבי תבל לומדים דף גמרא משותף מדי יום, מתחברים יחדיו ללימוד משותף ופורח דבר יום ביומו.

לימים, משנשאל רבי מאיר מה עמד בבסיס ההצעה המהפכנית ששיתנה את פני עולם התורה לבלי הכר, אמר בפשטות: 'הדמעות של אמה שלי... כי כשראיתי באותו יום את בכיה הזו, את דמעותיה הטהורות הנובעות מעמקי הלב - הבנתי שלכל יום יש 'מנת התורה' שלו, וכל יום שחולף בלי לימוד 'מנת התורה' היומית - הוא אסון בלתי הפיך!

השעה שמונה בבוקר. מאיר'קה הקטן השכים קום כבר מזמן, נטל ידיו, התפלל וגם סעד פת שחרית. עתה, הוא ממתין בהתרגשות ובציפיה לבוא האורח... אמו השכימה קום עוד לפניו. בשעת לפנות בוקר מוקדמת, כבר ניקתה וצחצחה את הסלון, הכינה את השולחן הישן והגדול, הניחה עליו מפה הדורה וסידרה את הכסאות יפה יפה. אחר כך סידרה את הספרים בפינת השולחן בטוב טעם, ולבסוף, נעמדה בזוית החדר והביטה בסדר המופתי בסיפוק. 'הכל מוכן', שחה לבנה בשמחה, 'הוא יכול לבוא ושיהיה בהצלחה...'

הדקות נוקפות, השעות חולפות, אך 'האורח' לא בא. שעת חצות היום הגיעה, והכסאות המסודרים בסלון עודם מיותרים, ממתנים לבואו. אט אט חודרת ההבנה וההכרה, כי ככל הנראה משהו השתבש, ו'האורח' כבר לא יופיע היום... 'הוא כבר לא יבוא היום', נאנחה האם, והחלה מנגבת דמעות אכזבה טהורות. 'חיכינו לו כל כך הרבה זמן, הוא אמר שיבוא בשעה מוקדמת אך טרם הגיע. כנראה כבר לא יבוא היום', נאנחה שוב והדמעות הבודדות הפכו לנחל שוצץ...

'האורח' המיועד, זה שהאם ומאיר'קה המתינו לו בכליו עיניים, היה יהודי נשוא פנים, שהתפרנס מהיותו מלמד מומחה לצעירי הצאן. מזה כמה חודשים הוריו של מאיר'קה שמו עיניהם עליו, שיבוא וילמד את בנם תורה, שיאלפו חכמה בינה ודעת, ויסייע לו להתרומם ולהתעלות במעלות התורה והיראה. אחרי נסיונות רבים והבטחה לתשלום שכר רב, ניאות המלמד להגיע לבית משפחת שפירא ללמד את הבן, ואף הבטיח כי יבוא ביום פלוני בשעת בוקר מוקדמת... אך מה רבה האכזבה כעת, כאשר היום חולף והמלמד איננו. 'בטח טעה בדרכו', אמר הילד, אך הדבר לא הרגיע את האם הבוכיה. היא ישבה על הכסא בקצה הסלון ומיררה בבכי, ממאנת להאמין כי המלמד לא הגיע...'

מאיר'קה הקטן התפלא. לא בכל יום רואה ילד את אמו כה נסערת וכאובה, הוא חש כי קרה כאן משהו לא שגרתי. 'אמא', הוא גוחן ולוחש לה בשקט, 'זה באמת לא נורא, היום הוא לא בא, אבל לבטח מחר כבר יגיע. ניחא, בוודאי התבלבל ביום או תעה בדרכו, אך עד מחר בבוקר בוודאי כבר יגיע ונוכל להתחיל ללמוד...'

אומר הילד, מנסה להרגיע... אך עדיין לא נחה דעתה של האם. 'מאיר'קה שלי', אמרה בקול אוהב, 'הלא תבין כי יום שחולף, לעולם לא ישוב! נכון, הוא עוד יבוא מחר או מחרתיים, אבל היום הנוכחי, היום הזה כבר לא ישוב עוד לעולם!'

לשמיעת שיעורי הרב קובלסקי בדף היומי ובנושאים שונים
חייבו לקול הלשון: 073-295-1342

קבעת עיתים לתורה?

נסתחה מסגרת לימודי ערב עבור בוגרי ישיבת העמלים לכתסנתם בדיפוק חברים ובאווירה פיוחדת

ימים א' - ה' בישיבת 'אור דוד'
רחוב המכבים 108 בני ברק (ליד קניון אילון)

לפרטים נוספים חייגו: 050-415-90-59

פרשת שבוע

הרב אליהו רוסתמי

דם של אמונה

"ואלה תולדות יצחק בן אברהם, אברהם הוליד את יצחק"

אם הפסוק אומר שיצחק הוא בן אברהם אז ברור שאברהם הוליד את יצחק ולמה כפל הענין? אומר רש"י לפי שליציני הדור אמרו מאבימלך נתעברה שרה, שהרי כמה שנים שהתה עם אברהם ולא נתעברה ממנו. מה עשה הקדוש ברוך הוא, צר קלסתר פניו של יצחק דומה לאברהם והעידו הכל אברהם הוליד את יצחק.

רבותינו אומרים שישנם שתי סוגי הולדה, יש הולדה ביולוגית ויש הולדה רוחנית. אברהם אבינו הוליד את יצחק לא רק באופן הביולוגי שהם דומים, אלא גם את הטבעים החסד היראה התכונות והגנים שלו העביר ליצחק. אפשר לראות יהודי שהתרחק מן התורה והמצוות אבל עדין דם האמונה של אברהם אבינו זורם בעורקים.

מספר הגר"ל כחלון שליט"א שהיה כמה פעמים בהכנסת ספר תורה, והיו שם אנשים רחוקים מאד מיהדות וחיים בעולם שלהם, וכשמזכירים אותם בספר תורה שמתחילה בשם שלהם, הם מוכנים לשלם עשרים אלף ש"ח. כל "הנפיחות" שלהם יורדת מפני ספר התורה כולם נמסים מפניה. והכל נובע מהדם של אברהם אבינו והגנים שלו שזורמים בכל יהודי. ורואים את ההערכה לתורה, ואת האמונה.

רש"י אומר שליציני הדור היו מדברים, שהיו אומרים מאבימלך נתעברה שרה. בכל דור ודור ישנם ליצינים ועזי פנים, וכמו שמסופר בתלמוד על עז פנים אחד שאמר לרבי יהודה הנשיא "אשתך אשתך, וילדיך ילדיך", ה' ירחם איזה חוצפה, "אתה לא יודע מה נעשה בבית שלך, אתה חי בדמיון שאלו הילדים שלך, כולם שלי", איך מעיז לדבר לרבינו הקדוש!

אמר לו רבינו הקדוש "מגיע לך כוס יין על זה", פתח לו בקבוק יין קברנה שתה כוס יין, התנפחה בטנו ומת במקום! ובאותה שעה תיקן רבי יהודה הנשיא את מה שאומרים בברכות השחר בכל יום "יהי רצון מלפניך ה' אלקי ואלקי אבותי שתצילני היום ובכל יום ויום מעזי פנים ומעזות פנים וכו'". שיש בעולם אנשים עזי פנים רשעים שיכולים להעיז וללכלך על הצדיק שבצדיקים.

ולמה צריך הקדוש ברוך הוא להתייחס לליצינים הללו אלא משום כבודו של הצדיק. אברהם אבינו לא ענה להם. גם יצחק מקבל בזיונות בפרשה (כ), ויאמר אבימלך אל יצחק, לך מעמנו כי עצמת ממנו מאד", אבימלך לא היה מסוגל לראות את יצחק מצליח בשטח, "אתה גדול יותר מדי, לאן אתה רוצה להגיע, חייבים להוריד אותך", כמה עזות פנים וקנאה יש כאן. ואחר כך (בפסוק כח) אומרים ליצחק "ראו ראינו כי היה ה' עמך", מה קרה, הרי גירשתם את יצחק, אבל הצדיק שאומרים לו ללכת הוא הולך ולא רב עם אף אחד, וכשהוא שותק אז הקדוש ברוך הוא עושה את המלחמה בשבילו.

הרב רועי גנון

פינת ההלכה

ברכת ברקים ורעמים

א. כתב מרן השולחן ערוך (סימן רכז' סעיף א') על הברקים ועל הרעמים וכו' על כל אחת מאלו מברך ברוך אתה ה' וכו' עושה מעשה בראשית", ואם ירצה יאמר "ברוך אתה ה' וכו' שכוחו וגבורתו מלא עולם", אולם כיום המנהג שעל הברק מברכים "עושה מעשה בראשית" ועל הרעם מברכים "שכוחו וגבורתו מלא עולם".

ב. ברכות אלו הם ברכת שבח והודאה לה' יתברך, ובדברים אלו כמו ברקים ורעמים ניכרת גדולתו ואימתו של ה' יתברך בעולם, ונכנס בלב האדם כמין פחד ממי שברא את העולם.

ג. כאשר רואה את הברק יברך מיד "עושה מעשה בראשית", ולא ימתין עד שיבוא הרעם, וכן אם שמע רעם יברך מיד "שכוחו וגבורתו מלא עולם" ולא ימתין לברק אחר, ולאחר מכן שהברק יבוא יברך על הברק "עושה מעשה בראשית", ואם ראה ברק ולפני שברך שמע רעם (כשבאו בבת אחת או ממש אחד אחר השני), יברך על שניהם "עושה מעשה בראשית", ואם בירך עליהם "שכוחו וגבורתו מלא עולם" יצא ידי חובה.

ד. אם ראה ברק וברך עליו "עושה מעשה בראשית" והתכוון לפטור את הרעם שיבוא מיד אחרי הברק (שכן זה בדרך כלל), יצא ידי חובה ואינו חוזר לברך על הרעם, אולם לכתחילה עדיף לנהוג שיברך על הברק בפני עצמו ולא יכווין לפטור את הרעם, ולאחר מכן שיבוא הרעם יברך גם על הרעם.

ה. אם התחיל לברך על הברק "עושה מעשה בראשית" (ולא כיוון לפטור את הרעם שיבוא אחר כך), ובאמצע הברכה שמע קול הרעם, לא יברך על הרעם בין על אותו הרעם בין על הרעמים אחרים, כיוון שיצא ידי חובה בברכת "עושה מעשה בראשית" שברך על הברק, אף על פי שלא התכוון לפטור את הרעם שיבוא לאחר הברק.

ו. גם שאינו רואה את הברק עצמו כגון שישב בחדר וראה רק את אור הברק (ויודע בברור שזה הברק ולא אור של משהו אחר) יברך בשם ומלכות "עושה מעשה בראשית".

ז. צריך לברך על הברק או על הרעם בתוך כדי דיבור, היינו שמשעה שראה את הרעם או ששמע את הברק יש לו כשניה וחצי לברך את הברכה, ואם עבר כשניה וחצי אינו יכול לברך כיוון שכבר הדבר הלך ועבר, וימתין ויברך על הברק הבא וכן על הרעם הבא.

ח. השומע קול רעמים כשהתעורר משנתו ואין לו זמן כדי לקום ולטול ידיו כדי לברך תוך כדי דיבור, ישפוש ידיו בשמיכה או בבגדיו ויברך את הברכה בתוך כדי דיבור.

ט. גם הלומד תורה ושמע קול רעמים או שראה ברקים צריך להפסיק מלימודו ולברך תוך כדי דיבור מזמן ראיית הברקים או שמיעת הרעמים.

י. אם נמצא בבין הפרקים בקריאת שמע ואפילו אם נמצא באמצע הפרק (היינו באמצע ברכת יוצר אור או אהבת עולם או אחד מפרשיות קריאת שמע חוץ מפסוק הראשון של קריאת שמע ופסוק "ברוך שם וכו'") צריך לברך על הרעמים או הברקים כיוון שזה מצוה עוברת.

יא. ברך על הברקים או הרעמים פעם אחת, וחזר ושמע רעמים וראה ברקים, אינו חוזר ומברך עליהם באותו היום, אלא אם כן נטהרו השמים ונתפזרו העננים לגמרי עד שהשמים זכים ואחר כך שוב נהיו עננים וראה ברקים או שמע רעמים צריך לחזור ולברך שוב על הברק ועל הרעם אפילו שזה באותו יום, אבל אם לא נטהרו השמים לגמרי מהעננים אפילו אם נראתה השמש או הירח מבין העננים אינו חוזר ומברך. אם היה נמצא בעיר אחת וברך שם על ברקים ורעמים, ולאחר מכן נסע לעיר אחרת ובדרכו ראה שנטהרו השמים לגמרי מעננים, וכאשר המשיך בדרכו הגיע למקום שיש בו עננים ושמע רעמים וראה ברקים, צריך לחזור ולברך.

יב. אם עבר אותו היום שברך בו על הרעמים ועל הברקים, והגיע יום אחר, אפילו אם לא התפזרו העננים כלל (שהיו ברקים ורעמים רצופים במשך כמה ימים), צריך לחזור ולברך כל יום ביומו על הברקים והרעמים, ויום מיקרי מתחילת הבוקר עד למחרת, שכן בהלכות אלו הלילה הולך אחר היום (כמו לענין ברכות התורה). לכן אם ברך בבוקר על הרעמים או הברקים אין לו לברך שוב בלילה, ואם ברך בלילה על הברקים או הרעמים והגיע עלות השחר ושמע רעמים או ראה ברקים יש לו לברך על הברקים והרעמים, אפילו אם היה ער כל הלילה, כיוון שכבר עלה עמוד השחר נחשב ליום חדש.

איך אפשר לאהוב את עשיו?

בנשימה עצורה על ידי צעירים שנדבקו בחידק הבולשביקי. ואז, ב-1917 התחוללה מהפכת אוקטובר - המהפכה הבולשביקית והוקמה ממשלה קומוניסטית בראשות לנין. טרוצקי מונה לסגנו, לשר החוץ ולמייסד הצבא האדום. הוא האמין בכל מאודו בבולשביקים, גם במחיר חייו אדם, עד שבאחד הציטוטים המפורסמים שלו הוא אמר: "יהיו מה שיהיו נסיבות מותי, אני אמות עם אמונה בלתי מעורערת בחזון הקומוניסטי".

בשנים שלאחר המהפכה, כמעט והתפורר המשטר הקומוניסטי בגלל מלחמת האזרחים שקרעה את רוסיה בין תומכי השלטון החדש ובין תומכי השלטון הישן. בשלבים מסוימים של המלחמה היה מצב העניינים של הבולשביקים עגום. כאשר גורל המשטר כולו היה תלוי על חוט השערה, טרוצקי הוא שהכריע את הכף לחיוב. לא היה לשלטון הקומוניסטי סיכוי לשרוד אלמלא טרוצקי שכאחראי ראשי להקמת משטר הזוועות הסובייטי, דאג לרציחתם של מיליוני "כופרים" ולהגלייתם של עוד עשרות מיליונים, וכל זאת בדעה ברורה והחלטה נחושה שטובת המפלגה קודמת להכל.

כשסיים את ביסוס השלטון, התפנה טרוצקי לטפל ב"בעיית היהודים". וכך החל לרדוף אחרי כל מה שהריח כיהודי. קיום אלמנטים רבים של היהדות היה פשע שלעיתים קרובות עונשו היה תקופות ארוכות של מאסר ובמקרים תכופים - מוות (באמצעות הרעבה או עינויים). אפילו לימוד של השפה העברית היה אסור, לא כל שכן מעשים שהיו דתיים פומביים יותר, כגון קיום ברית המילה, לימוד תורה וכדומה.

צריך לציין, שכל זאת לא עמדה לו ביום פקודה. אחרי מותו של לנין ב-1924, שהיה אך טבעי שטרוצקי יירש אותו, דווקא סטאלין הערמומי והמסוכן תפס את השלטון, וכצעד ראשון הוציא את טרוצקי ממעגל ההשפעה, לאחר מכן גרשו מרוסיה עד שלבסוף שלח שליח לחסל אותו ואת שני בניו. כך המפלגה שיזם, הקים והביא לעולם היא זאת שהוציאה אותו מהעולם הזה והעולם הבא.

סיפור המגיד הירושלמי רבי שלום שבדרון שפעם הגאון בעל 'חפץ חיים' מסר שיעור בפני תלמידיו, ולפתע נכנס תלמיד חכם אחד, נכבד ונשוא פנים, שניהן כראש ישיבה ברוסיה. התלמידים קמו לפניו, אולם החפץ חיים הפנה לו את גבו והתעלם ממנו לחלוטין. אפילו 'שלום' לא נתן לו.

הבחין בכך ראש הישיבה ויצא מהמקום, סר זועף. תלמידיו של החפץ חיים נשארו פעורי פה. "ילמדנו רבנו", אמרו לו, "הרי הרב ידוע כמי שמכבד כל אדם, בטח תלמידי חכמים..."

"מכירים את ליאון טרוצקי הידוע לשמצה!?" שאל החפץ חיים. "הרב הזה הוא האשם. הרב הזה זרקו מהתלמוד תורה. דמו דם זרעיתיו תלויים בן. אם הייתה לו מעט סבלנות, היום היה לנו הגאון הגדול רבי לייב ברונשטיין" כעת אתם מבינים מדוע לא הסתכלתי בפניו?", סיים החפץ חיים.

הרב יהודה שמעוני מוגיד שיעור בישיבת אור דוד
למגוון הרצאות הרב כנסו לאתרנו: Rabenu.com

ברור לנו שכל מעשיו, מחשבותיו וכוונותיו של יצחק אבינו מקורם בעולמות גבוהים. אבל מה המסר שהתורה רוצה ללמד אותנו ברמת הפשט?

לייב ברונשטיין - היה ילד יהודי שנולד ב-7 בנובמבר 1879 בכפר יונבקה, בדרום אוקראינה שברחבי האימפריה הרוסית. לייב הקטן היה ילד מוכשר, חריף וסופר כשרוני מצד אחד, ושובב, היפראקטיבי ואוהב מעשה קונדס מצד שני.

לייב ברונשטיין הקטן נשלח לתלמוד תורה, שם הוכתר ל"מלך" הכיתה ולעילוי בלימודיו. אך המורים המסכנים נאלצו להתמודד פעם אחר פעם עם מעשה הליצנות והמרדנות של לייב השובב.

בגיל 9 יתייתם לייב מאביו, ומשכך גדלה חוצפתו ועזותו. כאשר הגדיש את הסאה, החליט מנהל התלמוד תורה להוציא את לייב. באה אמו האלמנה, והתחננה בפניו שיסלח לבנה ויקבל אותו שוב, אך הלה הקשה את לבו וסירב בכל תוקף. בלית ברירה שלחה אותו אימו אל בית הספר הנוצרי של הממשלה ברוסיה.

לייב ברונשטיין נמשך לספריו ולהגיגיו של קרל מרקס, פילוסוף מהפכני גרמני ממוצא יהודי, ששאף לבצע הפיכה שתמוטט את הסדר החברתי הקיים: במהפכה זו ישתלט מעמד הפועלים על אמצעי הייצור ויקים את החברה הסוציאליסטית. בהמשך המהפכה עתידים להיעלם גם מוסדות בורגניים אחרים כמו הנישואים, והדתות. הלאומים

לייב ברונשטיין הוקסם מרעיון המהפכה ולכן זנח את עיסוקיו והתמסר כל כולו לפעילות מהפכנית כנגד שלטון הצאר הרוסי. הוא לא עצר את פעילותו אף שהוגלה לסיביר לכמה שנים בעקבות מעשיו ודעותיו.

לייב ברונשטיין היה שם יהודי מידי, אז הוא שינה את שמו ללאון טרוצקי.

לאון טרוצקי הכיר את וולדימיר לנין, וביחד רקמו ויזמו את התנועה הבולשביקית. לנין היה הלב של המפלגה, טרוצקי היה המח. הם החליטו על מהפכה. לנין היה מנהיג המהפכה, טרוצקי היה המנוע.

לאון טרוצקי היה עומד בכיכר האדומה ובקולו המתכתי האדיר היה מרתק במשך שעות מיליוני רוסים משולהבים בעד המהפכה. כתביו היו נקראים

רוצה לטעום טעמה של תורה?

הנך מוזמן לבוא וללמוד בישיבתנו הקדושה בראשות

הרה"ג דניאל זר שליט"א

ביחד עם צוות נרחב של תלמידי חכמים ואברכים

המלמדים ומרוממים את בני הישיבה בתורה

ויראת שמים עם יחס אישי ומתוך הארת פנים

ארוחות ברמה גבוהה, חדרי מגורים נקיים וממוזגים,

יציאה לטיולים ובריכות, מחנה קיץ ועוד.

03-5701212

המכנים 108 בני ברק

info@rabenu.com

